

Для коментарів чи іншого зворотного зв'язку заповніть форму:
[форма зворотного зв'язку щодо цієї версії настанови](#)

Версія цього документу для друку: <http://guidelines.moz.gov.ua/documents/2918?id=ebm00474&format=pdf>

Настанови на засадах доказової медицини.
Створені DUODECIM Medical Publications, Ltd.

Настанова 00474. Інфекції в старості

Автор: Jouko Laurila
Редактор оригінального тексту: Sari Atula
Дата останнього оновлення: 2017-08-03

Основні положення

- У старості знижується клітинний та частково гуморальний імунітет.
- Тривалі захворювання та пов'язані з віком фізіологічні зміни, а також прийом імуносупресивних лікарських засобів ведуть до порушення захисних механізмів, що робить діагностику складнішою.
- Типові симптоми інфекції часто відсутні або неспецифічні (наприклад, труднощі при ходьбі, розгубленість). Навіть легкі інфекції можуть спричинити декомпенсацію стану різних органів.
- Необхідно завжди приділяти увагу змінам стабільного стану у пацієнта похилого віку, навіть за відсутності погіршення загального стану та розгубленості.
- Гарячка часто відсутня. СРБ є корисним маркером запалення.

Пневмонія

- Факторами схильності до пневмонії в старості є, наприклад, порушення кашльового рефлексу, можливі неврологічні захворювання, що спричиняють порушення функції глотки та сприяють виникненню аспірації, обструктивні пульмонологічні захворювання, іммобілізація та серцева недостатність.

- Температура тіла пацієнта з пневмонією може бути нормальною, а кашель взагалі відсутнім. Пневмонія може проявлятися такими симптомами як порушення загального стану та функцій, розгубленість або навіть біль у грудях, викликаний або подразненням легень або загостренням ішемічної хвороби серця.
- Найчастішим збудником у випадку негоспітальної пневмонії є *Streptococcus pneumoniae* (пневмокок), і протимікробним лікарським засобом першої лінії для нього у амбулаторних пацієнтів є амоксицилін, а у стаціонарних - цефуроксим або пеніцилін G.

Коментар експерта. Пеніцилін G - торговельна назва лікарського засобу з міжнародною непатентованою назвою бензилпеніцилін.

- Під час епідемії грипу часто виникають вторинні бактеріальні пневмонії, що, зазвичай, викликані *Staphylococcus aureus*. У таких випадках лікарським засобом вибору є цефуроксим.
- Тривалість лікування пневмонії складає 10 днів.
- Важливо попередити пневмонію щорічною вакцинацією проти грипу [Доказ 00790] [C]. Те ж саме відноситься до пневмококової вакцини, ефективність якої була доведена у населення похилого віку [Доказ 02398] [A].
- При тривалій інфекції легень слід пам'ятати про можливість як злоякісного процесу, так і про туберкульоз (забір мокротиння та бактеріологія).

Інфекції сечових шляхів та пієлонефрити

- Жінки схильні до виникнення інфекцій сечовивідних шляхів внаслідок вікової атрофії слизової піхви або опущення піхви чи матки. Чоловіки схильні до них через гіперплазію передміхурової залози. Найважливішим зовнішнім фактором, що сприяє інфекції сечовивідних шляхів, є катетеризація. Постійні катетери завжди треба забирати якомога раніше.
- У пацієнтів похилого віку лікування одноразовою дозою антибіотиків менш ефективно, ніж курси, що тривають більше 3 днів [Доказ 03527] [C]. Не існує достатньої доказової бази щодо тривалості протимікробного лікування, але багато експертів рекомендують курси тривалістю 7–10 днів.

- Причини рецидивуючих інфекцій слід виявляти та лікувати. Якщо причина не знайдена, розглядається можливість періодичного профілактичного лікування, наприклад, триметопримом, одну дозу на ніч. Часто ефективним є зміцнення слизової оболонки місцевим використанням естрогену (естріол, естрадіол) [ДОКАЗ 06039 |С].

Коментар експерта. Лікарський засіб триметоприм станом на 27.05.2019 в Україні зареєстрований тільки у складі комбінованих лікарських засобів.

- Безсимптомна бактеріурія у осіб похилого віку виникає часто та не потребує лікування протимікробними лікарськими засобами, якщо тільки не з'являються деякі специфічні (дизурія, частий сечопуск, нетримання) або неспецифічні (розгубленість, падіння) симптоми інфекції. Безсимптомну бактеріурію не можна розглядати як причину погіршення загального самопочуття пацієнта.
- У закладах догляду лікування починається зразу після появи запаху, що асоціюється з інфекцією. Така практика не рекомендована. Лікування також не зменшує нічне нетримання сечі.
- Цефуроксим внутрішньовенно - терапія першої лінії при пієлонефриті. Коли загальний стан покращується або коли температура тіла нормалізується, внутрішньовенний лікарський засіб може бути замінений на пероральну терапію лікарськими засобами, відповідно до визначеної чутливості. Тривалість лікування становить не менше 10 днів.
- Пацієнтам з постійним катетером не варто призначати профілактично терапію лікарськими засобами. Не варто повторювати забір матеріалу з катетеру. Хронічна бактеріурія (наприклад, *Pseudomonas*) часто виникає у людей похилого віку, які носять сечовий катетер, та не потребує лікування, якщо немає загальних симптомів.

Шлунково-кишкові та внутрішньочеревні інфекції

- Внаслідок зниження інтенсивності вісцерального болю при старінні стає важко діагностувати гострий апендицит та інфекції жовчовивідних шляхів. Це може призвести до перфорації або гострої абдомінальної катастрофи.
- Дивертикульоз та дивертикуліт - це вікові захворювання.

- Визначення рівня СРБ плазми та кількості лейкоцитів крові, повторне клінічне обстеження та виключення інфекцій, які можуть вражати інші органи, і, зрештою, КТ черевної порожнини допоможуть у встановленні правильного діагнозу.

Пов'язані ресурси

- Література пов'язані
00403 | Infections in old age – ...]

Доказові огляди Duodecim

- [Доказовий огляд 00790](#). Vaccines for preventing influenza in the elderly .
Дата оновлення: 2010-03-17
Рівень доказовості: C
Резюме: Influenza vaccination with a well-matching vaccine appears to be effective in reducing clinical influenza, serologically confirmed influenza, pneumonia and hospital admissions for respiratory illness, but the effect is highly variable in different settings, and the evidence from high-quality studies is insufficient on total mortality.
- [Доказовий огляд 02398](#). Vaccines for preventing pneumococcal infection in adults .
Дата оновлення: 2013-08-06
Рівень доказовості: A
Резюме: Pneumococcal vaccination prevents invasive pneumococcal disease in adults. However, vaccine efficacy amongst the adults with chronic disease appeared poorer in comparison to that of otherwise healthy adults.
- [Доказовий огляд 03527](#). Antibiotic duration for lower urinary tract infections in elderly women.
Дата оновлення: 2008-07-22
Рівень доказовості: C
Резюме: Short course of antibiotics may have similar effect as long course in the treatment of uncomplicated symptomatic lower UTI in elderly women. Single dose antibiotic treatment may be less effective but may be better accepted by the patients than longer treatments.
- [Доказовий огляд 06039](#). Vaginal oestrogens for preventing recurrent urinary tract infection in postmenopausal women .
Дата оновлення: 2013-02-12
Рівень доказовості: C
Резюме: Vaginal oestrogens may be effective for reducing recurrent urinary tract infections compared to placebo in postmenopausal women.

Авторські права на оригінальні тексти належать Duodecim Medical Publications, Ltd.

Авторські права на додані коментарі експертів належать МОЗ України.

Published by arrangement with Duodecim Medical Publications Ltd., an imprint of Duodecim Medical Publications Ltd., Kaivokatu 10A, 00100 Helsinki, Finland.

Ідентифікатор: ebm00474 Ключ сортування: 022.007 Тип: EBM Guidelines

Дата оновлення англomовного оригіналу: 2017-08-03

Автор(и): Jouko Laurila Редактор(и): Sari Atula Kaisu Pitkälä Pekka Kujala
Лінгвіст(и)-консультант(и) англomовної версії: Kristian Lampe Видавець: Duodecim Medical Publications Ltd

Власник авторських прав: Duodecim Medical Publications Ltd

Навігаційні категорії

[EBM Guidelines](#) [Internal medicine](#) [Infectious diseases](#) [Geriatrics](#)

Ключові слова індексу

mesh: asymptomatic bacteriuria mesh: Pyelonephritis mesh: Pneumonia mesh: Streptococcus pneumoniae mesh: Fever
mesh: Infection mesh: visceral pain mesh: bacterial pneumonia, secondary mesh: Urinary Tract Infections mesh: Aged
icpc-2: A78 icpc-2: D70 speciality: Geriatrics speciality: Infectious diseases speciality: Internal medicine icpc-2: R81
icpc-2: U70 icpc-2: U71